

Guiatges ofertats pel Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre

Les Fortificacions de l'Ametlla de Mar

Com molts altres municipis, la costa de l'Ametlla de Mar va ser fortificada durant la Guerra Civil Espanyola, sobretot a partir del 1937, dates en què es sospitava d'un possible desembarcament del bàndol nacional arribat des de Mallorca. Tot i mai produir-se aquest desembarcament, el procés de fortificació no es va aturar mentre va ser possible, podent trobar fortificacions en l'actualitat a Sant Jordi d'Alfama, Cala Mosques, Cala Nova, el Port de l'Estany i Punta de l'Àliga, per citar-ne unes quantes.

visibilitat i conservació en gran part. Pel que fa al Port de l'Estany parlem d'un búnquer d'artilleria per una bateria de tres canons, amb passadissos i sales comunicats entre si, permetent resguardar tant el material com les dotacions d'artilleria.

Cobreixen de dalt a baix tot el municipi, destacant dos posicions en l'actualitat. Es tracta de Sant Jordi d'Alfama i el Port de l'Estany, per raons de

La Bateria de Costa de l'Ametlla de Mar, popularment coneguda com *Les Fortificacions* s'emmarcava dins de la fortificació del litoral català durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939), per part de la Generalitat de Catalunya i la II República Espanyola. L'emplaçament d'aquest complex militar ve donat per la seua privilegiada situació dominant tot el Golf de Sant Jordi.

El guiatge inclou la visita a l'interior de *Les Fortificacions*, espai que recentment s'ha restaurat i museïtzat.

Dies i horaris de les visites guiades a les Fortificacions de l'Ametlla de Mar

Resta de dies de la setmana: visites concertades (únicament amb reserva prèvia).

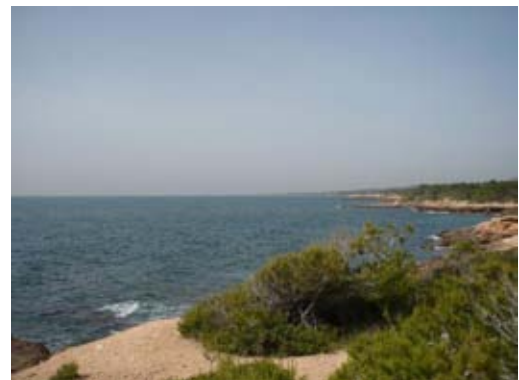
AGOST 2011

Dissabte 20: a les 10 h., a les 12 h. i a les 17 h.

Diumenges 7 i 28: a les 10 h. i a les 12 h.

Preus

Visites guiades gratuïtes.

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya

Observacions

El transport des de l'Oficina Municipal de Turisme fins a Les Fortificacions (uns 3 km, aproximadament) s'haurà de fer amb vehicles particulars. La visita tindrà una durada d'uns 45 minuts, aproximadament.

Com arribar

El punt de sortida de les visites a Les Fortificacions serà l'Oficina Municipal de Turisme de l'Ametlla de Mar, al costat de l'estació de tren (Avinguda Amistat, s/n). Les Fortificacions estan situades a la partida de l'Estany Gras, aproximadament a uns 3 km al sud-oest del poble i al costat de la platja i port natural de l'Estany. S'hi accedeix per una carretera local.

Com contactar

Per a reserves i informació sobre Les Fortificacions de l'Ametlla de Mar i les visites guiades.

Telèfons: 977 45 63 29 (Oficina Municipal de Turisme de l'Ametlla de Mar), 977 45 64 77 (Oficina del Patronat de Turisme de l'Ametlla de Mar) i 977 44 53 08 (ConSORCI per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre (PDTTE), de dilluns a divendres, de 8 a 15 hores).

Correus electrònics: visitesguiades@gmail.com (ConSORCI per a l'execució del PDTTE) i turisme@ametllademar.org (Oficina Municipal de Turisme de l'Ametlla de Mar).

Webs

- Patronat de Turisme de l'Ametlla de Mar www.ametllamar.cat/turisme/
- Ajuntament de l'Ametlla de Mar www.ametllamar.cat
- Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre www.pladeturisme.cat

OFICINA MUNICIPAL DE TURISME DE L'AMETLLA DE MAR

Avinguda Amistat, s/n

43860 L'Ametlla de Mar (Baix Ebre – Catalunya)

Telèfon 977 45 63 29

Correu electrònic: turisme@ametllademar.org

Horaris (de Setmana Santa a 30 de AGOST): de dilluns a divendres de 9.30 a 20 h. Dissabtes de 10 a 13 i de 16 a 19 h. Diumenges i festius de 10 a 13 h.

L'Oficina del Patronat de Turisme (c/ Sant Joan núm 55, telèfon 977 45 64 77) està oberta de dilluns a divendres, de 10 a 14h i de 17 a 19h.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Innovació,
Universitats i Empresa
Secretaria de Comerç i Turisme

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya

Guiatges ofertats pel Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre

El patrimoni històric de Flix

La vila de Flix està situada en un dels meandres més espectaculars de l'Ebre. El seu nucli antic és d'origen medieval i conserva racons de gran bellesa com els Perxis del carrer Major i la plaça Major, on es conserva la cana, un antic sistema de mesura de la zona; i antigues portalades amb escuts heràldics. Cal destacar la parròquia de Santa Maria, també coneguda com l'església de la Mare de Déu de l'Assumpció, bell edifici d'estil gòtic tardà d'inicis del segle XVII, amb una nau capçada per un absis poligonal i amb una volta estrellada al presbiteri. Entre d'altres edificis

d'interès a la vila, tenim el molí dels Castellví, del segle XVIII on encara avui en dia se segueix produint oli d'oliva amb rols de pedra, i el molí dels Oriol, un antic molí de premses de biga i lliura del segle XVII.

A Flix, durant la Guerra Civil, hi va haver fins a 9 refugis antiaeris. Franco sospitava que a la Societat Electroquímica de Flix es produïen compostos per a fabricar explosius i la va convertir en un objectiu militar. Les primeres bombes de l'aviació feixista van caure el 23 de febrer del 1937. Actualment, d'aquests refugis, és pot visitar el refugi antiaeri del carrer Sant Josep, un espai històric museïtzat on es mostra com es van viure els bombardejos al municipi durant la Guerra Civil. Descobrireu les sensacions d'incertesa i pànic que es percebien a l'interior dels refugis, la majoria de les vegades, senzilles galeries soterrades, escassament il·luminades i on retronava el soroll de l'esclat de les bombes. La visita al refugi ofereix al visitant un recorregut pel Flix de la Batalla de l'Ebre. Un breu audiovisual reproduïx el so de les sirenes, dels avions, de les bombes caient sobre la població i de les explosions, acompanyat d'impactants imatges dels estralls de la guerra.

L'itinerari guiat pels principals indrets i edificis del nucli històric de Flix, inclou la visita a l'església de l'Assumpció i al refugi antiaeri del carrer Sant Josep.

Visites guiades a Flix

Resta de dies de la setmana: visites concertades (únicament amb reserva prèvia)

AGOST 2011

Dissabte 13, dilluns 15 i dimarts 16

Generalitat de Catalunya
Departament d'Innovació,
Universitats i Empresa
Secretaria de Comerç i Turisme

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya

Com contactar i reservar:

L'horari d'oficina per a contactar i reservar per telèfon és, de dilluns a divendres, de 8 a 15 hores. Telèfon: 977 44 53 08 (Consorti per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre (PDTTE)). Per contactar via correu electrònic: visitesguiades@gmail.com (Consorti per a l'execució del PDTTE).

Preus: visites guiades gratuïtes.

Observacions: La visita a Flix tindrà una durada d'una hora, aproximadament.

Com arribar: Accedint per la C-12, carretera de l'eix de l'Ebre, enllacem amb les tres vies de comunicació més importants de l'estat estanyol: AP-2 Barcelona- Saragossa- Bilbao; A-2 Madrid- Barcelona; AP-7 França- Barcelona- València. A més, Flix compta amb una estació de Renfe de la línia Saragossa- Tarragona- Barcelona. El punt de sortida de les visites guiades serà davant l'Ajuntament (c/ Major, 18).

Webs

- Espais de la Batalla de l'Ebre – Refugi del c/ Sant Josep de Flix <http://www.batallaebre.org/refugiflix.php>
- Ajuntament de Flix www.flix.cat
- Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre www.pladeturisme.cat

Impulsat pel: Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre. Patrocina: Servei d'Ocupació de Catalunya. Col·laboren: Ajuntament de Flix i Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Innovació,
Universitats i Empresa
Secretaria de Comerç i Turisme

Guiatges ofertats pel Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre

El Camp d'Aviació de la Sénia

Durant la Guerra Civil (1936-1939) el Govern de la II República, per a defensar-se del cop militar rebel, va planejar la construcció d'una sèrie d'aeròdroms militars a Catalunya. Un dels més importants fou el camp d'aviació de la Sénia, construït l'any 1937. És un espai històric i patrimonial parcialment conservat i vinculat a la memòria recent de la població amb nombroses referències orals, documentals i gràfiques. El camp d'aviació estava format per una extensió de 90 ha de terreny i un perímetre irregular que recorda una estrella de cinc puntes.

Elements que en formaven part:

- Tres pistes d'enlairament
- Un refugi antiaeri, situat prop de la casa de comandament
- La casa de comandament, amb les oficines, el control de vols i operacions
- La Caseta Roé, on hi havia l'equip de transmissions
- La Torre de Martí, residència i club d'oficials
- El Molí Hospital, residència de tropes i central elèctrica
- Magatzems de manteniment, edificis prefabricats de fusta i tendes de campanya.

El guiatge que oferim a la Sénia consta de dos parts: una primera visita guiada al Camp d'Aviació i una segona visita guiada per visitar l'exposició sobre el Camp d'Aviació.

Dies i horaris de les visites guiades al Camp d'Aviació de la Sénia

Resta de dies de la setmana: visites concertades (únicament amb reserva prèvia).

AGOST 2011

Dissabte 6: a les 10 h., a les 12 h. i a les 16 h.

Diumenges 21 i 28: a les 10 h. i a les 12 h.

Preus

Visites guiades gratuïtes.

Observacions

- La visita al Camp d'Aviació tindrà una durada de 45 minuts – 1 hora, aproximadament.
- L'itinerari guiat pel nucli urbà de la Sénia tindrà una durada de 1 hora i 1/2, aproximadament.
- El transport des de l'Oficina de Turisme fins al Camp d'Aviació (2,6 km) i després, si es vol fer la visita pel nucli urbà, des del Camp d'Aviació fins al Centre Marcel·lí Domingo (2,9 km), s'haurà de fer amb vehicles particulars.

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya

Com arribar

El punt de sortida de les visites al Camp d'Aviació a serà l'Oficina de Turisme de la Sénia, al costat de l'Ajuntament (c/ Tortosa, 1). El Camp d'Aviació de la Sénia es troba situat a la partida dels Plans, a uns 2,5 km a l'est del poble. S'hi accedeix des de la carretera de la Sénia - Ulldesona (TV-3319).

El punt de sortida de les visites guiades pel nucli urbà de la Sénia serà l'Oficina de Turisme, des d'on anirem al Centre Marcel·lí Domingo (passeig de la Clotada, núm 23).

Com contactar

Per a reserves i informació sobre el Camp d'Aviació de la Sénia i les visites guiades.

Telèfons: 658 81 66 35 (Oficina Municipal de Turisme de la Sénia) i 977 44 53 08 (Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre (PDTTE), de dilluns a divendres, de 8 a 15 hores)

Correus electrònics: visitesguiades@gmail.com (Consorci per a l'execució del PDTTE.) i turisme@lasenia.cat (Oficina Municipal de Turisme de la Sénia).

Webs

- Patronat del Camp d'Aviació de la Sénia www.campaviaciolasenia.cat
- Ajuntament de la Sénia www.lasenia.cat
- Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre www.pladeturisme.cat

OFICINA MUNICIPAL DE TURISME DE LA SÈNIA

c/ Tortosa, 1

43560 La Sénia (Montsià – Catalunya)

Telèfon 658 81 66 35 Fax 977 57 01 68

Correu electrònic: turisme@lasenia.cat

Més llocs per visitar a la Sénia a:

www.lasenia.cat/senracons/index.php

Horaris: de dimarts a divendres, de 9 a 14h.

Divendres tarde, de 16 a 18.30h. Dissabte de 9.30 a 14h. Diumenge tancat.

Impulsat pel: Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre. Patrocina: Servei d'Ocupació de Catalunya. Col·laboren: Ajuntament de la Sénia i Patronat del Camp d'Aviació de la Sénia.

Guiatges ofertats pel Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre

La torre de l'ermita de l'Aldea

L'entorn de l'actual ermita de la Mare de Déu de l'Aldea era una almúnia musulmana amb una torre encastellada. A partir de la conquesta cristiana, a mitjans segle XII, el castell es reformà i s'aixecà la torre per tal de controlar millor el territori. Aquesta torre de guaita es va refer, almenys, en dos ocasions: el 1586 i el 1856. I el 1914 la van enderrocar, degut al mal estat en que estava. La torre actual és una reedificació feta l'any 1936. Des de la terrassa de la torre es pot gaudir d'unes bones vistes de tot el territori, especialment del Delta i el tram final del riu Ebre. Unes recents excavacions arqueològiques han permès redescobrir el castell de l'Aldea. Durant la visita guiada, a més d'accedir a la torre de l'Aldea, també es podran contemplar les restes arqueològiques

d'aquestes antigues dependències, aixecades pels àrabs damunt de les estructures d'una vil·la o factoria romana. A l'interior de la torre hi ha el Centre d'Interpretació de la Torre, que ens ajudarà a conèixer més a fons aquest patrimoni defensiu.

Dies i horaris de les visites guiades a la torre de l'ermita i les restes arqueològiques del castell de l'Aldea

Resta de dies de la setmana: visites concertades (únicament amb reserva prèvia).

AGOST 2011

Dissabtes 13 i 20: a les 10 h., a les 12 h. i a les 17 h.

Diumenge 7: a les 10h. i a les 12 h.

(A més dels dies en que hi ha programada visita guiada, la torre i Centre d'Interpretació de la Torre està obert en dissabte i diumenge, de 11 a 14 h).

Preus: Visites guiades gratuïtes.

Observacions: La visita a la torre de l'ermita de l'Aldea tindrà una durada d'uns 45 minuts, aproximadament.

Com arribar: El punt de sortida de les visites serà l'Oficina de Turisme de l'Aldea, situada al costat de l'ermita de la Mare de Déu de l'Aldea i la mateixa torre que es visitarà i a uns 2 km, aproximadament, al sud-est del poble.

Com contactar: Per a reserves i informació sobre la torre de l'ermita de l'Aldea i les visites guiades.

Telèfon 977 44 53 08 (Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre (PDTTE), de dilluns a divendres, de 9 a 15 hores) i visitesquiades@gmail.com (Consorci per a l'execució del PDTTE).

Webs: – Ajuntament de l'Aldea www.laldea.org
– Ermita de l'Aldea www.ermitalaldea.net46.net
– Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre www.pladeturisme.cat

Impulsat pel: Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre. Patrocina: Servei d'Ocupació de Catalunya. Col·labora: Ajuntament de l'Aldea

Guiatges ofertats pel Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre

El C.I. de la Serra del Montsià i visita guiada Freginals en el temps

Freginals és un poble envoltat per les serres del Montsià i de Godall i, entre les dues serres, la vall de la Foia d'Ulldecona. Aquest paisatge li dona un aire pintoresc. D'origens medievals, la població ha estat sotmesa a diversos conflictes al llarg de la història. Des d'incursions per part de pirates i bandolers, durant el segle XVII, fins a la Guerra de Successió quan les tropes borbòniques van incendiar el poble, a inicis del segle XVIII. Freginals compta amb 2 edificis emblemàtics que no es poden deixar de visitar: l'església parroquial de Sant Bartomeu, que data de mitjans del segle XVIII, amb la façana d'estil barroc i l'interior d'estil gòtic tardà; i l'antic Casal de Miralles, edifici d'origen medieval que es va reconstruir el 1728, arran de la destrucció que va comportar la Guerra de Successió. Avui en dia aquesta antiga casa pairal acull la Casa de la Vila i, a la planta baixa, es pot visitar l'exposició Freginals en el temps.

La situació del poble, pròxima a la serra del Montsià i a la serreta de Freginals, ha fet que hi estigui ubicat el Centre d'Interpretació de la serra del Montsià (CISM). Des d'allí s'orienta al visitant i s'informa de les possibilitats que ofereix la serra. La visita al centre d'interpretació permet conèixer els principals atractius del Montsià i el valuós patrimoni cultural i natural de la serra que dona nom a la comarca. Descarregueu-vos la guia d'itineraris senyalitzats de la serra del Montsià a la web <http://www.pladeturisme.cat/niv2.php?id=43>

El guiatge a Freginals inclou les visites al Centre d'Interpretació de la Serra del Montsià, a la casa pairal dels Martí Miralles i a l'església parroquial de Sant Bartomeu.

Dies i horaris de les visites al Centre d'Interpretació de la Serra del Montsià i al nucli històric de Freginals

Resta de dies de la setmana: visites concertades (únicament amb reserva prèvia).

AGOST 2011

Diumenge 14: a les 10 h. i a les 12 h.

Dissabte 27: a les 10 h., a les 12 h. i a les 16 h.

Preus: Visites guiades gratuïtes.

Observacions: La visita al Centre d'Interpretació de la Serra del Montsià tindrà una durada d'uns 30 minuts, aproximadament. La visita al nucli històric de Freginals tindrà una durada d'uns 40 minuts, aproximadament. La visita al molí d'oli de la Cooperativa Agrícola de Freginals tindrà una durada d'uns 40 minuts, aproximadament.

Com arribar: El punt de sortida de totes les visites guiades serà el Centre d'Interpretació de la Serra del Montsià, situat al carrer Pla de Corany, 15-17 (prop de l'Ajuntament de Freginals).

Com contactar: Per a reserves i informació sobre el Centre d'Interpretació de la Serra del Montsià i les visites guiades a Freginals. Telèfon 977 44 53 08 (Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre (PDTTE), de dilluns a divendres, de 8 a 15 hores) i a visitesguiades@gmail.com (Consorci per a l'execució del PDTTE).

Webs:

- Ajuntament de Freginals www.ajuntamentdefreginals.org
- Museu Comarcal del Montsià www.museumontsia.org
- Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre www.pladeturisme.cat

Impulsat pel: Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre.

Patrocina: Servei d'Ocupació de Catalunya. Col·laboren: Ajuntament de Freginals, Museu Comarcal del Montsià i Cooperativa Agrícola de Freginals.

Guiatges ofertats pel Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre

Horta de Sant Joan: On el paisatge és art

El paisatge d'Horta de Sant Joan, enganxat al vessant nord del Parc Natural dels Ports, té un fort caràcter agrícola i té com a teló de fons la muntanya de Santa Bàrbara i el massís dels Ports, que alberga espais naturals de gran bellesa. L'arquitectura d'Horta és el reflex del seu passat històric. És absolutament recomanable passejar pels seus carrers i assaborir el lent pas del temps.

El nucli antic d'Horta està declarat Bé Cultural d'Interès Nacional, en la categoria de Conjunt Històric. L'església parroquial data del segle XIII, feta de carreus, d'una sola nau amb volta ogival i grans finestres gòtiques. Més tard es va allargar per la part del cor, i al segle XVIII es va construir l'accés per la façana principal.

La plaça de l'església és d'estil renaixentista, construïda al segle XVI-XVII en la mateixa època que l'ajuntament i els principals edificis interessants com ara casa Pessetes, casa Manuel de Joaquin, o la casa del Delme, que és un palau on vivia el comanador hospitaler.

Els carrers estrets i costeruts, juntament amb el Centre Picasso, el Cap de l'Ecomuseu dels Ports i l'antiga presó d'Orta, formen un conjunt realment atractiu que us recomanem visitar.

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya

Dies i horaris de les visites al nucli històric d'Horta de Sant Joan

Resta de dies de la setmana: visites concertades (únicament amb reserva prèvia).

AGOST 2011

Diumenges 14 i 21: a les 10 h. i a les 12 h.

Dissabtes 6 i 27: a les 10 h., a les 12 h. i a les 17 h.

Preus: Visites guiades gratuïtes.

Observacions: La visita al nucli històric d'Horta de Sant Joan tindrà una durada d'uns 45 minuts, aproximadament.

Com arribar: El punt de sortida de totes les visites guiades serà el Punt d'informació turística, situat a la Plaça Catalunya.

Com contactar: Per a reserves i informació sobre Horta de Sant Joan i les visites guiades. Telèfon 977 44 53 08 (Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre (PDTTE), de dilluns a divendres, de 8 a 15 hores) i a visitesguiades@gmail.com (Consorci per a l'execució del PDTTE).

Webs:

– Ajuntament d'Horta de Sant Joan www.hortadesantjoan.es

– Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre www.pladeturisme.cat

Impulsat pel: Consorci per a l'execució del Pla de Dinamització Turística de les Terres de l'Ebre.

Patrocina: Servei d'Ocupació de Catalunya.

Col·labora: Ajuntament d'Horta de Sant Joan.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Innovació,
Universitats i Empresa
Secretaria de Comerç i Turisme

